

Vraag nr. 56
van 6 december 2002
van de heer MARC VAN DEN ABEELLEN

Afvalwaterheffing – Bedrijven

Bedrijven die hun afvalwater in de openbare riole-
ringen lozen en de kosten van de waterzuivering
bijgevolg afwentelen op Aquafin, moeten deze ver-
goeden. Dit is een eenvoudige toepassing van het
principe "de vervuiler betaalt", dat door iedereen
– de minister inclusief – wordt verdedigd.

De vraag is echter welke kosten aan de bedrijven
mogen worden doorgerekend en welke niet.

De stelling van de minister is dat in de toekomst
niet alleen de zuivere kosten van de waterzuivering
aan de bedrijven moeten worden doorgerekend,
maar ook een aantal andere kosten die niet veroor-
zaakt zijn door de bedrijven. Zo zouden de bedrij-
ven in de toekomst via een verdubbeling van de re-
tributie – van 26 tot 50 euro per vervuilingseen-
heid eveneens de kosten moeten dragen voor de
werking van het overheidsapparaat, de noodzake-
lijke investeringen om de historische vervuiling
weg te werken, alsook de financieringskosten.

1. Waarom voorziet de minister in een verdubbe-
ling van de retributie ?
2. Heeft de minister rekening gehouden met het
concurrentieel nadeel van deze verhoging voor
onze bedrijven ? De waterheffingen in België
waren vóór deze drastische verhoging namelijk
nagenoeg gelijk aan de heffingen in onze buur-
landen.

Antwoord

1. In de nota : "Visie op de langetermijnfinancier-
ing van het Vlaamse Milieubeleid" werden en-
kele denkpistes geformuleerd om de kosten die
met de uitvoering van het milieubeleid gepaard
gaan, te beheersen. Uitgangspunt daarbij is dat
indien een duidelijke toewijsbare dienst wordt
verleend, deze ook door de gebruiker ervan be-
taald wordt, m.a.w. het principe "de vervuiler
betaalt" wordt hier ten volle gehanteerd door
het uittellen van een retributie. Daarbij wordt
ook geanticipeerd op de bepalingen van de Ka-
derrichtlijn Water die een doorrekening van de
kosten van de waterzuivering tegen 2010 voor-
staat.

Het heffingstarief bedraagt in 2002 26.36 euro
per vervuilingseenheid. De opbrengst van de
heffing op de waterverontreiniging bedraagt on-
geveer 240 miljoen euro. In deze opbrengst zijn
inbegrepen – de cijfers werden afgerond – de
heffingen van de kleinverbruikers (150 miljoen
euro), de heffingen van de rioollozende groot-
verbruikers (40 miljoen euro), de heffingen van
de oppervlaktewaterlozende grootverbruikers
(30 miljoen euro) en de heffing op het lozen van
koelwater (20 miljoen euro).

De totaliteit van de opbrengst van de heffing op
de waterverontreiniging is onvoldoende om de
kosten van de NV Aquafin te dekken. Een bij-
drage uit de algemene middelen is dan ook
noodzakelijk. De uitgaven van de NV Aquafin
worden voor 2002 geraamd op ongeveer 350
miljoen euro. Het verschil tussen de uitgaven
voor NV Aquafin en de opbrengsten uit de
heffingen wordt bijgepast uit de algemene mid-
delen. De uitgaven van de NV Aquafin worden
dus slechts voor de helft gedragen door de ge-
bruikers van de infrastructuur van de NV Aqua-
fin. De vervuiler betaalt vandaag dus maar een
deel (ca. de helft) van de werkelijke facturen.

De waterzuiveringsinfrastructuur is in eerste in-
stantie bedoeld voor de gezinnen en kleine be-
drijven (kleinverbruikers) die niet in de moge-
lijkheid zijn om hun afvalwater zelf te zuiveren.
Het is trouwens uit het oogpunt van de ruimtelijke
ordening, toezicht en controle en efficiëntie
niet wenselijk dat al deze kleinverbruikers
op individuele basis hun afvalwater zelf zouden
zuiveren.

De grootverbruikers die lozen op oppervlakte-
water hebben – uiteraard – strengere lozings-
normen dan rioollozers en zijn dus verplicht te
investeren in zuiveringsinfrastructuur en in het
onderhoud van deze infrastructuur. Zij dragen
bovendien de volledige exploitatiekosten voor
deze infrastructuur. Op de vuilvracht die alsnog
geloosd wordt met het effluent betalen zij een
heffing tegen een tarief van 26.36 euro per ver-
vuilingseenheid, dit als vergoeding voor de mi-
lieuschade die zij veroorzaken. Voor deze be-
drijven wordt in de toekomst in een regulerende
heffing voorzien, die hen er moet toe aanzetten
de geloosde vuilvracht nog verder terug te drin-
gen.

Bedrijven die hun afvalwater lozen in de riole-
ring wentelen, zoals de Vlaamse volksvertegen-
woordiger stelt, hun kosten af op de NV Aqua-
fin en moeten deze vergoeden. Deze bedrijven

moeten niet alleen de exploitatiekosten dragen van de zuivering van het door hen geloosde afvalwater maar dienen ook hun aandeel in de investerings-, onderhouds-, en renovatiekosten te dragen van de hen ter beschikking gestelde infrastructuur. Het is immers niet aanvaardbaar dat deze bedrijven een concurrentievoordeel halen uit het feit dat ze lozen in de riolering i.p.v. zelf te zuiveren.

Bovendien moet opgemerkt worden dat in dezelfde nota wordt voorgesteld dat de rioollozende bedrijven in de toekomst een prijs voor een dienst zullen betalen en niet langer een heffing. Dit heeft tot gevolg dat hun bijdrage ondubbelzinnig fiscaal aftrekbaar zal zijn, wat de verdubbeling van het éénheidstarief gedeeltelijk zal compenseren.

Het lijkt dan ook voor de hand te liggen dat de rioollozende grootverbruikers, indien zij nog langer wensen gebruik te maken van de collectieve waterzuiveringsinfrastructuur, de werkelijke kosten zullen moeten vergoeden. De Kaderrichtlijn Water voorziet trouwens in het kosten-terugwinningsprincipe, zonder kruissubsidies.

2. Het is een hachelijke onderneming om de heffingen op de waterverontreiniging in de verschillende lidstaten van de Europese Unie te vergelijken, gelet op het grote aantal randvoorwaarden die bij deze vergelijking meespelen. Uit de beschikbare vergelijkingen, die zoals gezegd met enige reserve dienen benaderd te worden, blijkt dat Vlaanderen zeker niet de koploper is wat betreft de heffingshoogte.

Een recente studie, uitgevoerd in opdracht van het Europees Parlement – Effluent Charging Systems in the EU Member States – voorgesteld in 2001, stelt dat Nederland en Duitsland een relatief hoge heffing hanteren en het Franse heffingstarief wordt beoordeeld als te laag om een incentive te geven om te investeren in pollutiebestrijdende maatregelen.

Niettemin zal deze problematiek de nodige aandacht krijgen en is het niet de bedoeling een dergelijke maatregel in te voeren zonder dat de economische gevolgen worden in beschouwing genomen.

Anderzijds zal, gelet op de Kaderrichtlijn Water, die het kosten-terugwinningsprincipe vanaf 2010 verplicht stelt, geen van de lidstaten zich kunnen onttrekken aan deze bepalingen.